

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007, Dep.
0030 Oslo

Landbruks- og matdep.	
Saksnr.: 2006/01576	Doknr.: 27
Mottatt: 18 DES 2006	ASB/SCB
Saksbeh.: ASU	Ark.: 483 2
Kopi:	Avskr.: Oslo, 15. desember 2006

Forskrift om seter og tilleggsjord – høringsuttaleles fra NFS

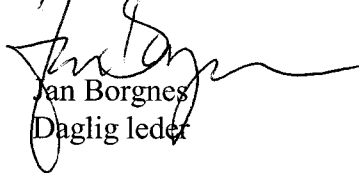
NFS behandlet saken i styremøte 8. desember, 2006 og fattet følgende vedtak:

- NFS er generelt positiv til foreslåtte endringene i forskrift om seter og tilleggsjord i statsallmenning.
- NFS ber generelt om at det fastsettes bestemmelser som sikrer at seterbebyggelse og evt. andre bygninger som følger av bruksretten ikke kan skilles fra gården. Dette for å unngå at det
- NFS ber om at tilleggsjord aksepteres som bruksrett og at forskriften justeres i tråd med dette.
- NFS er kjent med at det pågår et arbeid med vurdering av rammene for utnyttelse av bruksrett i statsallmenning, herunder fjellovens bestemmelser om "tida og tilhøva". NFS antar at dette arbeidet kan munne ut i en definisjon av jordbrukstilknyttede rettigheter som er videre enn den Statskog/LMD har lagt til grunn til nå. NFS ber om at det så snart innstillingen fra dette utvalget foreligger, igangsettes arbeid med en ny forskrift om "jordbrukstilknyttede bruksretter" som erstatter "forskrift om seter og tilleggsjord".
- Reindrifta har rettigheter på deler av statsallmenningsarealene. På samme måte som de jordbruksberettigede, er reindrifta avhengig av at deres rettigheter kan utvikles med "tida og tilhøva". Der reindrifta har beiterett i statsallmenning, er NFS opptatt av at reindriftas rettigheter og interesser og de øvrige rettigheter og interesser balanseres i forhold til hverandre også i en slik dynamisk situasjon.
- Mange fjellstyrer har godt begrunnede kommentarer til enkeltbestemmelser i forskriften. NFS ber om at LMD merker seg disse og legger stor vekt på den kompetanse og erfaring de lokale fjellstyrene har i forhold til disse spørsmålene ved utforming av den endelige forskriften/kommentarer til forskriften. NFS vil særlig fremheve noen konkrete forhold:
 - Til § 16; NFS ber departementet vurdere denne § i lys av høringsuttalelsene fra bl.a. Øystre Slidre, Vestre Slidre og Øyer.

- Til § 19; Ved overføring av seterhus til annen bruksrettshaver må overføringen kunne skje uten at det opprettes festekontrakt.
- Til § 22; Siste setning i første avsnitt tas ut. Det kan ikke tas avgift for dette.

Med hilsen

Norges Fjellstyresamband

Jan Borgnes
Daglig leder

Vedlegg: Høringsuttalelser fra fjellstyrene.

MØTEBOK FOR VESTRE SLIDRE FJELLSTYRE

Sak nr: 45/2006

Møtedato: 20.09.06

Arkiv nr:

Endring av stølsforskriftene - høring

Endring av stølsforskriftene er sendt ut til høring. Endringane og kommentarane byggjer i det alt vesentlige på ei innstilling frå ei arbeidsgruppe med medlemmer frå Fjellstyresambandet, Statskog SF og Statens landbruksforvaltning.

Det er foreslege slik endring i forskriftsteksten (*ny tekst er understreka og tekst som går ut er overstreka*):

§ 3: Mindre endring i ordlyd.

Statskog ~~gjør vedtak~~ tek avgjerd om at seterbrukaren skal fjerne eventuelle hus om ikkje utvisinga vert ført over til annan eigedom i samsvar med fjellova § 20 første stykket eller § 21 første stykket og den nye brukaren tek over husa.

§ 4: Mindre endring i ordlyd.

Vert setervollen hausta, eller er han gjerda inn og vert nytta til beite av seterbrukaren garden setra tilligger, reknar ein setra for å vere «i bruk» i høve til § 22 i fjellova.

§ 6: Ein setning går ut.

~~Anten søknaden gjeld nydyrking eller kulturbeite skal kommunen taka stilling til om løyve til omdisponering er nødvendig etter skogbrukslova § 50, og i tilfelle om slikt løyve kan gjevast.~~

§ 14: Statskog og fjellstyret blir likestilt ved behandling ved byggesøknad for stolar som ikkje er i bruk. *Seterbrukaren kan etter samtykke frå Statskog og fjellstyret utvide seterhusa eller setje opp eit nytt seterhus på visse vilkår, som til dømes at hus som alt står skal rivast. § 13 andre stykket i denne forskrifta gjeld tilsvarende. ~~Før Statskog tek avgjerd skal fjellstyret ha saka til fråsegn.~~*

§ 16: Nytt punkt om at det kan opprettast feste på stolar som har falle i det fri. Oppretting av feste var tidlegare berre tillete når seterretten fell bort av di drifta på garden er lagt ned og jorda teken i bruk til føremål utanom jordbruksnæringa, eller av di ein ikkje kan rekne garden som ei jordbruksmessig eining eller jordbruk, jf. § 2 andre stykket i lova. No er det foreslege at det er nok at stølen ikkje har vore i bruk i ei periode på 20 år.

Vert seter som er fallen i det fri ikkje vist ut til eit anna gardsbruk, kan Statskog gje seterbrukaren løyve til å ha husa ståande utan vederlag tii bruk for seg og huslyden dersom fjellstyret samtykkjer. Denne retten skal høyre under garden og kan ikkje skiljast frå han ved overdraging av husa.

Kontrakt om bortleige eller annan liknande bruksrett vert rekna like med overdraging om ikkje retten er stifta for kortare tid enn 10 år utan rett for brukaren til forlenging eller fornying av kontrakten.

§ 20 i denne forskrifta gjeld tilsvarende for løyve etter fyrste stykket.

Er det ikkje aktuelt med løyve etter fyrste stykket eller utvisning etter §15 i denne forskrifta kan fjellstyret gjere vedtak om å vise den tidlegare seterbrukaren til å søkje Statskog om feste av tomt for seterhusa. §§ 17 og 20 gjeld tilsvarende for slike fester. Fjellstyret gjere vedtak om at husa skal fjernast om korkje utvisning, løyve eller feste er aktuelt.

§ 19: Nytt punkt b om at stølshusa kan førast over til eigar med bruksrett og som kan søkje feste for tomt av seterhusa.

Når seterretten fell bort av di drifta på garden er lagt ned og jorda teken i bruk til føremål utanom jordbruksnæringa, eller av di ein ikkje kan rekne garden som ei jordbruksmessig eining eller jordbruk, jf. § 2 andre stykket i lova, skal fjellstyret gjere vedtak om

a. at setra skal visast ut til gardsbruk i drift som treng seter, jf. §§ 1 og 2, eller

b. at seterbrukaren kan føre seterhusa over til ein annan eigar av eigedom med bruksrett, som kan søkje Statskog om feste av tomt for seterhusa eller

c. å vise den tidlegare seterbrukaren til sjølv å søkje Statskog om feste av tomt for seterhusa til fritidsføremål, eller

d. at seterbrukaren fjernar husa om korkje overføring eller oppretting av festekontrakt er aktuelt.

Vert setra vist ut til eit anna bruk, skal fjellstyret gjere vedtak om at den førre seterbrukaren skal fjerne husa om ikkje han, innan ei viss tid, overdreg dei til den nye seterbrukaren.

§ 17 gjeld tilsvarende for festekontrakt oppretta etter fyrste stykket bokstad b.

§ 22 Mindre endring i ordlyd.

Med samtykke frå Statskog og fjellstyret kan brukaren byggje om eller reie om uthus til bustad eller for utleige når det ikkje er aktuelt å ta opp at bruken av husa til det ~~føremålet dei tidlegare har tont~~ seterformål og endringa av bruken ikkje vil vere ei hindring for seterdrifta på denne eller andre setrer.

Det er i tillegg gjort endringar i kommentarane. Dette gjeld spesielt § 1 om utvida grunnlag for utvisning av støl.

Vedtak:

Vestre Slidre statsallmenning er det mest intakte område for stølsdrift i heile landet. Vestre Slidre har ca 15 % av alle stølane i statsallmenningane. Vidare har vi ca 30 % av alle stølane med mjølkeproduksjon i statsallmenningane (tala er basert på rapport frå arbeidsgruppa for stølsforskrifta). Dei siste åra har prosentdelen av mjølkeprodusentane som nyttar stølane auka og er no på 95,5 %! For Vestre Slidre er det derfor viktig at stølsforskrifta som er på høring blir tilpassa det aktive stølsbruket vi har.

Fjellstyret meiner vidare at det er ein stor svakheit at ikkje heile stølsforskrifta er oppe til revidering. Ein tenkjer då spesielt på at tilleggsgjord ikkje er tema høringa. Fjellstyret ber derfor om at dette blir teke inn som ein del av prosessen og at gjennomføring av ny stølsforskrift blir utsett inntil dette er gjort.

Bruksretten skal etter fjellova § 2 unne nyttast på ein måte som til kvar tid er i samsvar med rasjonell bruk, og som er naturleg etter tida og tilhøva. Utøving av bruksretten skal derfor kunne variere over tid og variere mellom allmenningane, ut frå lokale tilhøve og praksis. Det vil ikkje alltid vera samsvar med generelle reglar som skal passe heile landet og rasjonell bruk vurdert ut frå lokale tilhøve og praksis. Kommentaran må derfor berre oppfattast som rådgjevande og det er viktig at fjellstyra vurderar lov og forskrift sjølvstendig ut frå kva som er rasjonell bruk og etter tida og tilhøva jf. §2 i lova.

§1: Etter § 2 i lova kan rett som er knytt til jordbrukseigedom berre utnyttast så langt det skjer i tilknytning til drifta av eigedomen som jordbruk, og så lenge eigedomen vert driven som jordbruk. Tidlegare var det nødvendig å regulere bruken strengt grunna stort press på ressursane i allmenningane. Det motsette er tilfelle i dei fleste allmenningane i dag. For å oppretthalde det viktige og særprega stølslandskapet er det rett og nødvendig å opne opp på den strenge reguleringa. Det er viktig at dette blir gjort på ein måte som tenar stølsbruket og at det er i samsvar med fjellova.

Kommentaren til forskrifta legg opp til turistretta verksemd kan vera ein del av grunnlaget for å få vist ut støl. Turisme er ikkje å rekne som jordbruksdrift jf. § 2 i fjellova. Etter fjellstyret sitt syn er det ikkje rettsgrunnlag for å tillate oppsetting av f.eks. utleiehus etter § 2. Fjellstyret er ikkje samd i at turisme kan bli ein del av grunnlaget for å få vist ut støl. Fjellstyret har ingen merknader til småskala turisme på stølane, men det må skje innanfor rammene for jordbruksdrifta. Utviding av grunnlaget for å få vist ut støl må skje innanfor andre driftsformer i jordbruket. Langt strengare forskrifter for tilsyn av dyr på beite gjer det nødvendig å vera tilstades på stølen i større grad enn tidlegare. Utvisning av støl til drift med til f.eks. ammekyr er derfor aktuell utan at det skal vera krav om turisme i tillegg.

Fjellstyret meiner det bør vera forskjell på å få vist ut ny støl og å få ta opp att drift på støl som har falle i det fri. Stølane som har falle i det fri har husa som oftast ståande med erklæring. Det er ikkje noko inngrep om dei får gjerde inn stølsvollen som tidlegare har vore i bruk. Dette vil vera med styrke grunnlaget for jordbruksdrift på garden. Det vil også vera i samsvar med interessa for å ivareta det viktige stølslandskapet. Faren for å etabler stølsdrift for å få hus til fritidsformål er ikkje til stades då det alt står hus med erklæring. Fjellstyret meiner derfor at det bør bli lettare å ta i bruk att støl som har erklæring på stølshusa. Dette kan fjellstyret tillate utan endring av forskrift, men det kan markerast i kommentar.

§ 16: Fjellstyret går sterk mot at det kan opprettast feste på stølshusa før bruksretten til garden fell bort. Det har vore vanleg praksis å skrive ut erklæring på stølshusa knytt til garden når stølen fell i det fri etter § 22 i lova. Om det i ei periode ikkje er aktiv drift på stølen, må det vera høve for at neste generasjon å ta stølen i bruk att. Fjellstyret viser her og til merknad under § 1. Etablering av hyttefeste på støl som har falle i det fri vil utlukke at ein kan ta opp att stølsdrifta seinare. Vi har fleire eksempel på at drifta ha lege nede på stølen i ei periode og at stølsdrifta seinare er etablert på nytt. Verdien av omsetteleg feste kan i våre område vera langt over ein million kroner. Regel om å få etablere feste på stølshusa kan faktisk blir drivkraft for å leggja ned stølsdrifta. Både frå LMD og andre blir det sett inn verkemiddel for opp oppretthalde stølsdrift. Det er derfor uheldig at departementet ynskjer å endre forskrift som i praksis fører til nedlegging av stølsbruk.

§19: Det er uakseptabelt å blande saman feste med stølsrett. Dette er dessverre tidlegare gjort i Vestre Slidre. Vi har i ettertid oppdaga at garden er overført til ny eigar medan festet ikkje blir overført. Dette fører med seg unødvendig konflikt som må rettast opp i ettertid. Fjellstyret har ingen merknader til at stølshus kan førast over til ein annan stølsbrukar. Ved overføring av stølshus til ein annan stølsbrukar må husa gå inn som ein del av stølsbebyggelsen til garden utan oppretting av festekontrakt.

Vedtaket er einstemmig.

Vestre Slidre fjellstyre den 12.10.06

Harald Rønne
sekretær

Utskrift Norges fjellstyresamband
Landbruks- og matdepartementet

Norges fjellstyresamband
Stortingsgt. 30
0161 OSLO

Selbu Fjellstyre disponerer ca
246.000 dekar skog og fjell ter-
reng. Muligheter for småviltjakt,
sturviltjakt, fiske og friluftsliv.
To åpne overnattingshytter

Deres ref.

Vår ref. A 5

Dato

11.10.2006

ENDRING I FORSKRIFT OM SETER OG TILLEGGSJORD I STATSALLMENNING – HØRING.

Saken ble behandlet i Selbu fjellstyre 09.10.2006.

Bakgrunn.

Landets fjellstyrer har gjennom Norges fjellstyresamband (NFS) vært representert, sammen med Statskog SF og Statens landbruksforvaltning, i ei arbeidsgruppe som har sett nærmere på forskrift om "seter og tilleggsjord i statsallmenning".

De viktigste elementene i endringsforslaget er at det nå legges opp til en lemping på vilkårene for utvisning av seter, slik at det ikke lenger skal være et krav om melkeproduksjon. Det bør også bli noe enklere å få bygge om eller ominnrede bygning på seter som det ikke lenger er behov for til seterformål.

I forskriften som følger som vedlegg er forslagene arbeidsgruppa foreslår endret markert i teksten med under- og overstreknings. Ellers er det gjort merknader under noen av paragrafene i forskriften.

En kan ikke se at det har vært spesielle motsetningsforhold innen arbeidsgruppa, men at representantene står samlet bak endringsforslaget.

Høringsfristen er satt til **1.november.**

Innstilling til vedtak:

Selbu fjellstyre har ingen merknad til endringsforslaget til "forskrift om seter og tilleggsjord i statsallmenning".

Behandling i fjellstyret.

Lars Aage Brandsfjell satte fram følgende forslag:

Reindriftssamene har en sterk bruksrett i sine reinbeiteområder, likeså på statsallmenningene. Kan ikke forstå når man skal endre på lover og regler at ikke reindriften skal få være med på et tidlig stadium, når dette berører reindriften. Må sterkt beklage at reindriften nok en gang er utelatt fra ei arbeidsgruppe, i dette tilfelle når det gjelder endring i forskrift om seter og tilleggsjord. Dette kan få store konsekvenser for reindriften

De forandringer i regelverket er som foreslått i korte trekk:

- *ingen krav til melkeproduksjon ved utvisning av seter*
- *ved bruksendring, en enklere overgang fra tradisjonelt jordbruk/setring til turistmessig utnytting av setra*
- *enklere overgang til fritidshus*

Dette er bare en del av de foreslåtte endringer.

Det burde vært to forskjellige regelverk, en i og en utenom reinbeiteområdene. På grunn av disse foreslåtte endringer går jeg i mot innstilling til vedtak. Undertegnede vil komme med en høringsuttalelse gjennom Sør-Trøndelag og Hedmark reinsamslag og Norske Reindriftsamers Landsforbund. Norske Reindriftsamers Landsforbund var også utelatt som høringsinstans i første omgang.

Arild Hegge satte fram følgende forslag:

Selbu fjellstyre har forståelse for flere av Brandsfjells argumenter, men har ellers ingen andre merknader eller kommentarer til endringsforslaget vedr. "forskrift om seter og tilleggsjord i statsallmenning".

FJELLSTYRETS VEDTAK:

Arild Heggens forslag vedtas.

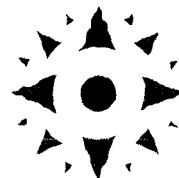
2 mot 1 stemme.

Det vises til fjellstyrets vedtak.

Med hilsen

SELBU FJELLSTYRE

Per Magne Siraas
Sekretær

Norges Fjellstyresamband
Stortingsgt. 30
0161 Oslo

Deres ref.

Vår ref. 323.0

Dato 31. okt. 2006

ENDRINGER I FORSKRIFT OM SETER OG TILLEGGSJORD I STATSALLMENNINGENE - HØRING

Ringebu Fjellstyre behandlet i møte den 25. oktober 2006 i sak 38/06, høring på Endringer i forskrift om seter og tilleggsjord i statsallmenningene.

Ringebu Fjellstyre fattet følgende vedtak:

Ringebu fjellstyre støtter forslaget til ny Seterforskrift med de tilhørende merknader.

Ringebu Fjellstyre mener at Seterforskriften må, i hht Fjellogen § 38, inneholde bestemmelser om reaksjoner dersom vedtak eller vilkår satt i vedtak som er gjort i medhold av Seterforskriften, ikke blir overholdt.

Ringebu fjellstyre anbefaler at Landbruksdepartementet, i tillegg til rundskrivet med merknader/kommentarer til forskriften, tar initiativ til at det avholdes flere kurs og fagsamlinger om seterrett og regelverket omkring dette, for å sikre mest mulig forutsigbar og ens saksbehandling.

Vedlagt følger utskrift av møtebok.

Med vennlig hilsen
Fjellstyrekontoret

Bjørn Murvold
Daglig leder/fjelloppsyn

RINGEBU FJELLSTYRE
MØTEBOK

Møtested: Rådhuset
Møtedato: 25.10.06.
Arkiv nr.: 323.0
Sak nr.: 38/06

ENDRINGER I FORSKRIFT OM SETER OG TILLEGGSJORD I
STATSALLMENNINGENE - HØRING

- Vedlegg:**
1. Brev med vedlegg fra Det kongelige landbruks- og matdepartement, datert 8. juni 2006.
 2. Rapport fra arbeidsgruppe. Revisjon av seterforskriften.
 3. Utskrift av møtebok, sak 05/03.

Saksframstilling:

Landbruks- og matdepartementet (LD) gav i 2002 Statskog SF i oppdrag å gjennomgå Seterforskriften med bakgrunn i to aktuelle saker: "Folldalsaken" der LD ba Statskog sørge for at det ble stilt til rådighet en tomt i forb. med en seterbrukers turistmessige satsning på denne seteren og på eget bruk, og "Jensåssaken" der Statskog i samsvar med Gauldal fjellstyres tilrådning avslo søknad om ombygging av uthus på seter.

Det har vært nedsatt en arbeidsgruppe bestående av representanter fra Norges Fjellstyresamband, Statens Landbruksforvaltning og Statskog SF som har gått igjennom Seterforskriften og som har kommet med en rapport (se vedlegg 2) som LD sitt forslag til endringer i Seterforskriften i det alt vesentlige bygger på.

Kort fortalt dreier endringene seg om å tilpasse regleverket til bedre tilrettelegging for en kombinasjon av jordbruksmessig og småskala turistmessig utnytting av setrene, jfr. bestemmelsen om "tida og tilhøva" i Fjellogen. For øvrig er det endringer i reglene for ombygging og omdisponering av bygning på seter der det ikke er aktuelt med utvidet næringsmessig utnytting, samt i regleverket for frifall av setre.

Det vises til vedleggene for mer utdypende info om forslagene til endringer.

Saksbehandlers merknader:

Det er foreslått andre endringer av forskriften enn det som er nevnt ovenfor, men som jeg anser for å være av mindre vesentlig karakter. Jeg vil i det videre kommentere de endringene som jeg anser for å være de viktigste for Fjellstyret.

Ringebu Fjellstyre behandlet i sak 05/03 den 26. februar 2003 en forespørsel fra Norges Fjellstyresamband vedr. revisjon av Seterforskriften. NFS har som tidligere nevnt deltatt i ei arbeidsgruppe som på oppdrag av LD har gjennomgått Seterforskriften og de ønsket en tilbakemelding/synspunkter på det arbeidet som var gjort til da. Ringebu fjellstyre sluttet seg da til en uttalelse sammenfattet i flere punkter (se vedlegg 3). Ut ifra min vurdering bør de vurderingene som da ble gjort, fremdeles stå ved lag.

Utvising av seter:

Det er i forslaget til ny Seterforskrift foreslått at det skal lempes på kravet om mjølkeproduksjon for å kunne få utvist ny seter eller ny utvising av seter som er falt i det fri. Arbeidsgruppa og LD mener at dette kan gjøres uten endring i forskriften, men kun ved en endring i praksis. Dette vil være i samsvar med Fjellovens § 2 , 1. ledd, 2. setning om at allmenningsretten skal kunne brukes på en måte som til en hver tid er i samsvar med rasjonell bruk, og som er naturlig etter "tida og tilhøva". Arbeidsgruppa er samtidig skeptisk til å gi for vide rammer for utvisning av seter, i den en frykter at bestemmelsene kan misbrukes for eksempel som skalkesjul for å oppnå fritidshusvære i statsallmenning. De mener derfor at ved vurdering av om bruksretthaver har reelt behov for seter, kan følgende momenter legges til grunn:

- etableringen må ta hensyn til lokale tradisjoner
- etablering av ny seter må ikke være til fortrengsel, eller til vesentlig skade for eksisterende bruksrettsutøvelse
- søker må ha planer for en virksomhet i statsallmenningen som forutsetter dyrehold i statsallmenningen sommertid
- det må være et hovedformål med virksomheten at den inngår som en integrert del av hoveddrift på jordbrukseiendommen, og at den skal støtte opp om driften på hovedbruket
- virksomheten må være i samsvar med rasjonell bruk, planer for virksomheten må være vurdert som hensiktsmessig og levedyktig av lokale jordbruksmyndigheter
- virksomheten må fordre en tilnærmet kontinuerlig menneskelig tilstedeværelse ved gjennomføring
- virksomheten må fordre en viss bygningsmasse med driftsbygninger og husvære.

Arbeidsgruppa mener for eksempel at isolert sett vil ikke beiting og opphold med ammekyr innfri vilkårene om reelt behov for seter. Men dersom det kombineres med småskala turistmessig utnytting av seter med bespising, utleie av husvære etc. vil det derimot kunne være det.

Arbeidsgruppa ønsker ikke at det skal skilles på utvisning av ny seter og ny utvisning av gammel seter.

LD har i forslag til ny forskrift sluttet seg til disse vurderingene fra arbeidsgruppa.

Jeg er av den oppfatning at utgangspunktet for utvisning av seter må være beiteretten, og oppsetting av husvære/bygninger må knyttet til utøvelse til denne. Dvs. det må være et reelt behov for seter ved drifta av garden. Tradisjonelt har setring først og fremst vært knyttet til mjølkeproduksjon, og ikke i forbindelse med for eksempel sauehold, selv om det selvsagt også har vært sauer ved de brukene som har hatt seter. Behovet for seter oppsto fordi bøndene behøvde mer beite til dyrene enn de kunne skaffe på egen innmark, og seterhusene ble bygd fordi det var behov for husvære for folk, fjøs til dyrene og andre bygninger til videreforedling av mjølk og til drifta av setra ellers. Sauehold krever ikke bygninger/seterhus i samme grad som ved mjølkeproduksjon, og behov for mer beite/tilleggsjord og evt. bygninger hos sauebønder bør fortsatt kunne løses på andre måter enn ved å utvise seter, jfr. Fjelloven § 19 og Seterforskriftens § 23.

Nå ønsker arbeidsgruppa at bruk med allmenningsrett der det drives med ammekyr eller annen buskap kombinert med annen virksomhet som krever husvære/driftsbygninger, også skal få utvist seter. Jeg er av den oppfatning at dersom dette skal tillates, så må fremdeles jordbruksdrifta være hovedvirksomheten ved setra. Det kan ikke bli slik at bare man har to

kyr og noen sauer gående på seterkvea, så er det greitt å drive med utleiehytter/turistvirksomhet, samt ha egen "hytte"/husvære i tillegg. Jeg er enig med arbeidsgruppa når de "...frykter at bestemmelsene (...) kan misbrukes for eksempel som skalkesjul for å oppnå fritidshusvære i statsallmenning", og det skal derfor ikke være lett å få utvist seter. Når man tar utgangspunkt i hva som opprinnelig var behovet for å etablere seter, er jeg tilbøyelig til å fortsatt mene at det bør være et krav om mjølkeproduksjon. I hvert fall må jordbruksdrifta være hovedvirksomheten og den må være av en slik art at den fordrer driftsbygninger.

Nå var det også vanlig ved svært mange setrer tidligere at de tok imot gjester for overnatting. Det er derfor ikke et ukjent fenomen at det har vært drevet småskala turistvirksomhet i tillegg til jordbruksdrift på setrene. Jeg mener at slik virksomhet fortsatt må kunne tillates og det må være mulig å få oppført/ombygd bygninger til turisme, men turisme bør ikke kunne være hovedvirksomheten ved setra.

Konklusjon: Jeg anbefaler Fjellstyret å støtte endringen i praksis som LD har lagt opp til i forbindelse med endringen av Seterforskrift. Det er ikke behov for ny § 1, og man bør ikke lenger sette krav om mjølkeproduksjon, men det må være et krav at det skal være husdyrhold som fordrer husvære/driftsbygninger som skal være hovedvirksomheten ved setra. Tilsvarende vurdering må da også gjelde ved utvisning av seter falt i det fri til en ny seterbruker, jfr. forskriftens § 15.

Seter i drift, frifall og opphør av seterrett:

Regler for om utvist seter er i drift er også godt beskrevet i Fjellevens §§ 18-22, men med utdyping i Seterforskriften. Jeg støtter her merknaden i forslaget til ny forskrift § 4, der det heter at "...seteren må tjene den jordbruksmessige utnyttelse av gården". Det må ved utvisning av seter settes vilkår, og disse må være etterprøvbare. Det drifta som er beskrevet i søknaden om å få utvist seter, må være iverksatt. Som et minimum må i hvert fall setervollen høstes eller være inngjerdet og brukt som beite. Det er det jordbruksmessige som skal være grunn for å få utvist seter i utgangspunktet, da må det også være slik bruk som er avgjørende for om seteren er "i bruk", og ikke evt. turistmessig virksomhet.

Når det gjelder reglene ved frifall av seter, evt. utvisning til gård i drift som treng seter eller omgjøring til fritidsfeste (forskriftens §§ 15-21), mener jeg at Fjellstyrets vedtak i sak 05/03 virker å være godt ivaretatt i forslaget til ny forskrift. Det er her også satt opp en prioritert rekkefølge for hvordan i seter falt i det fri skal behandles (§ 19).

Konklusjon:

Jeg anbefaler Ringeby fjellstyre å slutte seg til forskriftens §§ 4 og 15-21.

Hus på seter:

Ringeby Fjellstyre har tidligere gått inn for at eksisterende bygninger på seter skal kunne omdisponeres/ombygges for å kunne tas i bruk til småskala turistvirksomhet. Den nye forskriften legger opp til at det kan føres opp nye bygninger (§ 13) eller bygges om uthus (§22) til bl.a. turistvirksomhet. Jeg mener at så lenge evt. nye bygninger og virksomheten her ikke kommer i konflikt med den tradisjonelle seterdrifta og de andre interessene i området (beite, jakt, fiske naturvern, friluftsliv m.m.), må det være akseptabelt innen for det som er

betegnet som "tida og tilhøva". Det er fjellstyrene som avgjør søknad om oppsetting av hus/bygninger på seter, etter at saken er forelagt Statskog for uttale. Det er imidlertid viktig å være oppmerksom på at det i en del tilfeller også vil være nødvendig med kommunal behandling etter plan- og bygningsloven for bygninger som ikke går som "driftsbygninger i landbruket" og at fjellstyret da må ta forbehold om evt. godkjenning i kommunen.

Det er viktig at bygninger som benyttes til turistvirksomhet ikke må medføre en vesentlig økning av ferdselen inn i sårbare villreinområder. Jeg mener derfor at det må være klart for de som ønsker å drive med småskala turistvirksomhet at krav om mer vinterbrøyta veier, flere skiløyper, flere merkede sommerstier osv. ikke kan bli imøtekommet dersom det fører til et økt press på villreinområdene. Dette er også vurderinger som fjellstyret må ta i betraktning dersom det kommer slike søknader i tida framover.

Konklusjon:

Jeg anbefaler fjellstyret å støtte Seterforskriftens bestemmelser vedr. hus på seter.

Tilleggsvurdering:

Seterforskriften er en omfattende og til dels komplisert forskrift. Den omhandler tema som også fort vil gripe inn i saker hvor de allmenningsberettigede har sterke eierforhold, for eksempel ved frifall av seter og hvordan setra/seterhusene skal disponeres i framtida. Det er svært viktig at det blir mest mulig lik saksbehandling, både i de forskjellige statsallmenningene og i hver enkelt av sakene som oppstår, slik at sjansene for forskjellsbehandling blir minst mulig og forutsigbarheten i saksbehandlingen blir størst mulig. Det er derfor helt nødvendig at det så raskt som mulig blir utarbeidet et rundskriv med merknader/kommentarer til forskriften. Jeg støtter også arbeidsgruppas anbefaling om flere kurs og fagsamlinger om seterrett og regelverket omkring dette.

Forslag til vedtak:

Ringebu fjellstyre støtter forslaget til ny Seterforskrift med de tilhørende merknader.

Ringebu Fjellstyre mener at Seterforskriften må, i hht Fjelloven § 38, inneholde bestemmelser om reaksjoner dersom vedtak eller vilkår satt i vedtak som er gjort i medhold av Seterforskriften, ikke blir overholdt.

Ringebu fjellstyre anbefaler at Landbruksdepartementet, i tillegg til rundskrivet med merknader/kommentarer til forskriften, tar initiativ til at det avholdes flere kurs og fagsamlinger om seterrett og regelverket omkring dette, for å sikre mest mulig forutsigbar og ens saksbehandling.

Enstemmig vedtatt.

Øyer fjellstyre

2635 Tretten

Norges fjellstyresamband
Stortingsgt. 30
0161 Oslo

Deres ref:

Vår ref:
06/36-4 335

Dato:
31.10.06

Endring av seterforskriften - Høringsuttalelse fra Øyer fjellstyre.

Viser til høringsbrev fra Landbruks og Matdepartementet datert 8. juni 2006. Fjellstyret har i møte den 10. oktober 2006, sak 71/06, vedtatt følgende enstemmige uttalelse:

I Øyer statsalmenning er det ca 250 setre. Det er ikke lenger så mange i tradisjonell drift, men setringen har foregått i svært lang tid. Setringen gjennom flere hundre år har satt spor. I dag består store deler av fjellet av kulturlandskap utformet av langvarig beitebruk og utnytting av fjellbjørkeskogen til ved på setrene, spesielt til ysting.

Seterlandskapet, med tilhørende setervoller, inngjerdede seterkvær, bygningsmasse, gamle seterveger, stier og råk utgjør et svært verdifullt kulturlandskap, som er truet fra flere kanter. Den reduserte bruken av setrene gjør at det åpne landskapet gror igjen. Det samme gjør gamle vegger, stier og råk. Bygningsmassen trenger vedlikehold, mye av bygningene blir tatt godt vare på mens noe naturlig nok forfaller langsomt og sikkert.

Fjellstyret mener en av hovedutfordringene framover blir å bevare deler av disse kulturverdiene for ettertiden. For å bevare bebyggelsen er det derfor viktig at eierne kan få foreta mindre endringer og tilpassninger, slik at bygningene får en bruksverdi også i dag. Å opprettholde et visst beitetrykk er med å bevare landskapsbildet, eller i alle fall forsinke attgroing.

Samtidig er det viktig at fjellbeitene og setrene kan utnyttes til verdiskapning, gjerne på nye måter og i kombinasjon med f.eks. enkel turisme, så lenge det foregår innen rammene av det som kan kalles tradisjonelt.

Ut fra disse betraktninger er fjellstyret i det vesentlige fornøyd med de endringer som er foreslått i seterforskriften.

Fjellstyret har likevel følgende merknader til forskriften:

Utvisning av setre til annet enn mjølkeproduksjon:

Det er åpnet for at det kan foretas utvisning av nye setre til brukere som driver med annet dyrehold enn tradisjonell mjølkeproduksjon. Fjellstyret antar slik nyutvisning blir aktuelt kun i helt spesielle tilfeller, og at endringen må tolkes som en mulighet, og ikke slik at endringen åpner for at mange flere har krav på utvisning. Muligheten til å vise ut igjen en seter som er falt i det fri til brukere som ikke driver mjølkeproduksjon, kan vise seg å bli vel så aktuell å benytte.

Postadresse:	2635 Tretten	Telefon kontor:	61 27 77 25	Bank:	2002.20.56701
E-post:	oyer@fjellstyrene.no	Telefax:	61 27 77 26	NO:	971 439 211
Hjemmeside:	http://www.fjellstyrene.no/oyer	Sekretær, mobil:	906 30 068		

Festekontrakt etter § 16:

Fjellstyret stiller seg undrende til forslaget i § 16, der det åpnes for at fjellstyret kan vise den tidligere seterbruker til å søke Statskog om feste av tomt for seterhusene, når ei seter er falt i det fri. Samtidig presiseres at festekontrakten skal inneholde samme begrensinger og betingelser som når Statskog gir seterbrukeren "løyve" til å ha husa stående, jfr. 1 ledd i § 16. Et "løyve" er vel også en form for festekontrakt (er ofte blitt benevnt som "avgiftsfritt feste"), og det er vanskelig å se forskjellen på disse to alternativ. Er forskjellen at ved opprettelse av festekontrakt, kan Statskog kreve festeavgift for hus på setre som er falt i det fri? I så fall burde dette vært presisert og begrunnet i høringsforslaget. Fjellstyret vil på ingen måte anbefale at det åpnes for å kreve festeavgift i slike tilfeller.

Festekontrakt etter § 19:

I § 19 – b foreslås det å åpne for at seterbrukeren kan føre over seterhusene til en eier av eiendom med bruksrett, som kan søke Statskog om feste av tomt for seterhusene. Det er vanskelig å se hensikten med dette forslaget.

Forholdet til kulturminnemyndigheten:

I flere av paragrafene er det satt som betingelse at før fjellstyret gir tillatelse til å endre eller rive seterhus skal regional kulturminnemyndighet ha saken til uttalelse. I noen saker vil det da kunne skje at kulturminnemyndigheten og fjellstyret har ulik oppfattning. En tolker forskriften slik at kulturminnemyndigheten har en *uttalerett*, og at fjellstyret har kompetanse til – i spesielle tilfeller – å gjøre vedtak i strid med råd fra kulturminnemyndigheten. Dette burde vært presisert i kommentarene til forskriften.

Manglende reaksjonsmuligheter.

En viser først til kommentarene til § 13, hvor det bl.a. heter:

Fjellstyret fører tilsyn med all bygging på setre, kontrollerer at denne foregår i samsvar med forutsetninger fjellstyret har fastsatt i godkjente planer, treffer de nødvendige vedtak når det er bygget i strid med fjellstyrets tillatelse eller vilkår ikke er fulgt, og setter vedtak ene ut i livet.

Øyer fjellstyre har erfaringer fra konkrete saker, hvor det er foretatt bygging uten de nødvendige tillatelser, og hvor en har erfart at fjellstyret har få muligheter til å sette makt bak krav om endring eller fjerning av bebyggelse. Det bør vurderes om det er muligheter til å ta inn bestemmelser som gir fjellstyret reell makt til f.eks å fjerne en ulovlig oppsatt bygning.

Videre bør det tas inn egen bestemmelse om at handlinger i strid med forskriftens bestemmelser – eller i strid med fjellstyrevedtak – er straffbare. En viser i den sammenheng til fjellovas § 37 om straffbarhet, og til fjellovas § 38 2. (hjemmelen for seterforskriften), hvor det heter at "Føresegnene i § 37 gjeld tilsvarende så langt det i forskrifter etter paragrafen her vert fastsett at brot mot dei skal kunne straffast".

Med hilsen
For Øyer fjellstyre

Edgar Enge
Fjelloppsyn/sekretær

Arkiv	Saksbehandlar	Møtedato	Sak nr.
300	Knut Øyjordet	30.10.06	35/06

ENDRINGAR I FORSKRIFT OM SETER OG TILLEGGSJORD I STATSALLMENNING – HØYRING

Saksdokument:

Brev frå Landbruks- og matdepartementet av 08.06.06.

Saksutgreiing:

Landbruks- og matdepartementet har sendt på høyring forslag til endringar i forskrift om seter og tilleggsjord m.m. i statsallmenningane. Endringsforslaga og kommentarane byggjer på ei innstilling frå ei arbeidsgruppe med medlemmer frå Norges Fjellstyresamband, Statskog SF og Statens landbruksforvaltning. Departementet gav arbeidsgruppa i oppdrag å gjennomgå enkelte reglar i forskrifta, bl.a. med sikte på å lage eit regelverk som betre legg til rette for ein kombinasjon av jordbruksmessig og småskala turistmessig utnytting av setrene i statsallmenningane, samt ei vurdering av reglane for ombygging og omdisponering av bygning på seter i dei tilfella der det ikkje er aktuelt med utvida næringsmessig utnytting. I tillegg vart arbeidsgruppa også bede om å vurdere om gjeldande regelverk for frifall av setre er hensiktsmessig. Det blir foreslått m.a. følgjande endringar:

- Ei lemping i vilkåra for utvising av seter, slik at det ikkje lenger skal vera eit krav om mjølkeproduksjon.
- Skal bli noko enklare å få byggje om eller ominnreie bygning på seter som det ikkje lenger er behov for til seterformål.
- Ei endring av ordet "seterbrukeren" til "garden setra tilligger" i § 4.
- § 14, om utviding av seterhus eller oppsetting av nytt seterhus på seter som ikkje er i bruk, men som ikkje er fulle i det fri. Det blir foreslått at både Statskog og fjellstyret skal gje samtykke.
- § 16, om behandling av setre fulle i det fri. Blir foreslått eit nytt fjerde punkt om ei moglegheit for å opprette festekontrakt dersom det ikkje er aktuelt å utvise setra til andre eller gje løyve som nemnd i fyrste ledd.
- § 19, om behandling av setre i dei tilfella der seterretter fell bort fordi jordbruksdrifta opphøyrer. Det blir foreslått å innføre eit nytt alternativ, der seterbrukaren kan føre seterhusa over til ein eigar av eigedom med bruksrett, som kan søkje Statskog om tomt.

Vurdering:

Generelt verkar forslag til endringar i seterforskrifta fornuftige i forhold til "tida og tilhøva", både når det gjeld vilkår for utvising av seter, ombygging av bygningar på seter, og alternativ i behandling av seter fulle i det fri eller frifall ved opphøyr i jordbruksdrifta.

Saka blir lagt fram utan innstilling.

Adresse	Telefon	Telefaks	Bankgiro	E-post
Postboks 16 2684 VÅGÅ	61 29 37 37	61 29 37 38	2120.07.25023	vaga@fjellstyrene.no

Vedtak:

Samrøystes:

Fjellstyret meiner generelt at fleire av forslaga til endringar i forskrift om seter og tilleggsjord i statsallmenningane er fornuftige sett i forhold til "tida og tilhøva". Fjellstyret har elles følgjande merknad:

- I § 22 må siste setning i fyrste avsnitt takast ut. Fjellstyret meiner ein ikkje kan ta avgift.

Forslag frå Ivar Valdvik om at § 8 bør endrast til "Utvisinga til beiterettshavar skjer utan vederlag", vart nedstemt med 1 mot 2 røyster.

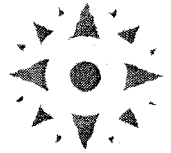
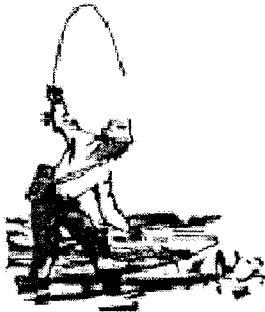
Rett utskrift. Går til:

Landbruks- og matdepartementet
Norges Fjellstyresamband

Vågåmo, 25.10.06

Knut Øyjordet (e.f)

Adresse	Telefon	Telefaks	Bankgiro	E-post
Postboks 16 2684 VÅGÅ	61 29 37 37	61 29 37 38	2120.07.25023	vaga@fjellstyrene.no

Torpa den, 29.11.06

Norges Fjellstyresamband
Stortingsgt. 30
0161 OSLO

J.nr. 006057 / Ark.nr. 335.0

Angående høring: Endringer i forskrift om seter og tilleggsgjord i statsallmenningene

Høringsuttalelse Torpa Fjellstyre (sak 25/06):

Angående forslaget til lemping på kravet om melkeproduksjon når det gjelder utvisning av seter, er Torpa Fjellstyre skeptisk til dette da det vil bli for enkelt å få utvist seter. Det kan bli et betydelig press for å få utvist seter fra søkere som ønsker seter for å drive med ammedrift/kjøttfeproduksjon.

Endring i §3. Torpa Fjellstyre har ingen spesiell anmerkning

Endring i §4. Torpa Fjellstyre har ingen spesiell anmerkning

Endring i §6. Torpa Fjellstyre har ingen spesiell anmerkning

Endring i §14. Torpa Fjellstyre har ingen spesiell anmerkning

Endring i §16. Torpa Fjellstyre mener at forskriften ikke bør endres

Endring i §19. Torpa Fjellstyre mener at forskriften ikke bør endres

Endring i §22. Torpa Fjellstyre har ingen spesiell anmerkning

For Torpa Fjellstyre
Ole Knut Steinset (sekr.)

MØTEBOK FOR LESJA FJELLSTYRE

MØTEDATO: 30.10.06	MØTESTED: Fjellstyrekontoret	MEDLEMMER/VARAMEDLEMMER TILSTEDE: Marita Bakken Sigurd Holseth Ola Mosendsletten (nestleder) Kari Selsjord Per Inge Skotte (leder)
SAK: 56/06	ARK.NR.: 335.0	SAKSBEHANDLER: Lars Børve

FORSLAG TIL ENDRINGER I FORSKRIFT OM SETER OG TILLEGGSJORD I STATSALLMENNINGENE - HØRING

DOKUMENTER

1. Brev av 08.06.06 fra LMD – høring forslag til endringer i forskrift. Vedlagt.

SAKSOPPLYSNINGER

Landbruks- og matdepartementet (LMD) har i brev av 08.06.06 sendt på høring forslag til endringer i forskrift om seter og tilleggsjord m.m. i statsallmenningene.

Forslagene til endringer bygger på en innstilling fra en arbeidsgruppe bestående av medlemmer fra Fjellstyresambandet, Statskog SF og Statens landbruksforvaltning.

Spørsmål om utvisning av seter avgjøres av fjellstyret, jfr. § 2 i forskriften. I praksis har en fram til nå stilt krav om melkeproduksjon ved utvisning av seter. Landbruks- og matdepartementet mener at ”gjeldende lov og forskrift må anses å hjemle en utvikling som åpner for vektlegging også av andre formål ved utvisning av seter”, og at det bør lempes på vilkårene for utvisning av seter, slik at det ikke lenger skal være krav om melkeproduksjon.

Departementet legger til grunn at en i dag også bør kunne foreta utvisning til formål som går ut over ren melkeproduksjon, f. eks. en driftsform hvor det tas sikte på en kombinasjon av tradisjonell seterdrift og småskala turistmessig virksomhet på setra i form av utleiehusvære, bespising etc. Beite med ammekyr i kombinasjon med turistmessig utnytting, bør også kunne godtas som grunnlag for utvisning av seter.

Departementet legger således opp til at en endrer praksis noe i disse sakene. Det vises til at bruksrett i statsallmenning i henhold til fjellovens § 2 skal ”kunne nyttast på ein måte som til kvar tid er i samsvar med rasjonell bruk, og som er naturleg etter tida og tilhøva”.

Utgangspunktet for fjellstyrenes vurderinger må være den bruksberettigedes reelle behov for seter. Ved behandlingen av søknader bør fjellstyret legge vekt på følgende momenter:

- Den planlagte etableringen må ta hensyn til lokale tradisjoner.
- Etablering av ny seter må ikke skje til fortrenghet for eller til vesentlig skade for eksisterende bruksrettutøvelse.
- Søkerens planer må forutsette dyrehold i allmenningen om sommeren.

- Virksomheten må inngå som en integrert del av hoveddriften på den bruksberettigede jordbrukseiendommen, og støtte opp om driften av denne.
- Virksomheten må framstå som en rasjonell bruksform, og planene for virksomheten må være vurdert som hensiktsmessige og levedyktige av lokale landbruksmyndigheter.
- Virksomheten bør forutsette en tilnærmet kontinuerlig menneskelig tilstedeværelse.
- Virksomheten må fordre en viss bygningsmasse med driftsbygninger og husvære.

Søknader om ombygging og ominnredning av uthus som det ikke lenger er aktuelt å bruke i forbindelse med seterdrifta, og som ikke lenger tjener den jordbruksmessige aktiviteten, skal behandles etter § 22 i forskriften. Med samtykke fra både Statskog og fjellstyret kan brukeren bygge om eller ominnrede uthus til bosted eller for utleie når det ikke er aktuelt å ta opp bruken av husa til seterformål. Endringa av bruken må ikke være en hindring for seterdrifta på denne eller andre setrer. Det skal opprettes særskilt avtale om avgift, som fastsetts av Statskog, og uthusa skal være en del av de andre husa på setra og kan ikke skilles fra denne.

LMD mener det normalt bør gis tillatelse til ombygging eller ominnredning av uthus på seter som det ikke lenger er behov for til seterformål, slik at disse bygningene kan tjene hovedbruket på annet vis.

Det foreslås også en del andre mindre endringer i seterforskriften, men disse omtales ikke her.

SAKSBEHANDLERS VURDERINGER

De viktigste forslagene til endringer i seterforskriftene er først og fremst forslag til endringer i gjeldende praksis. Det legges opp til at bruksrett i statsallmenning skal "kunne nyttast på ein måte som til kvar tid er i samsvar med rasjonell bruk, og som er naturleg etter tida og tilhøva", jf. fjellovens § 2. Forslagene til endringer i praksis legger bl.a. opp til at det skal være mulig å utvikle en kombinasjon av tradisjonell seterdrift og småskala turistmessig virksomhet på setra i form av utleiehusvære, bespisning etc.

Saken legges fram til orientering, diskusjon og evt. vedtak / uttalelse.

VEDTAK

Lesja fjellstyre er skeptisk til utvikling av turistbedrifter i setergrender.

Beite med ammekyr i bør ikke godtas som grunnlag for utvisning av seter, men kan evt. skje med utgangspunkt i utvist tilleggsjord og tilsynsbu.

Vedtaket er enstemmig.

LESJA, 31.10.06

Lars Børve
Fjelloppsyn

Kopi til: Norges Fjellstyresamband

Arkiv	Saksbehandlar	Møtedato	Sak nr.
300	Knut Øyjordet	24.10.06	18/06

ENDRINGAR I FORSKRIFT OM SETER OG TILLEGGSJORD I STATSALLMENNING – HØYRING

Saksdokument:

Brev frå Landbruks- og matdepartementet av 08.06.06.

Saksutgreiing:

Landbruks- og matdepartementet har sendt på høyring forslag til endringar i forskrift om seter og tilleggsjord m.m. i statsallmenningane. Endringsforslaga og kommentarane byggjer på ei innstilling frå ei arbeidsgruppe med medlemmer frå Norges Fjellstyresamband, Statskog SF og Statens landbruksforvaltning. Departementet gav arbeidsgruppa i oppdrag å gjennomgå enkelte reglar i forskrifta, bl.a. med sikte på å lage eit regelverk som betre legg til rette for ein kombinasjon av jordbruksmessig og småskala turistmessig utnytting av setrene i statsallmenningane, samt ei vurdering av reglane for ombygging og omdisponering av bygning på seter i dei tilfella der det ikkje er aktuelt med utvida næringsmessig utnytting. I tillegg vart arbeidsgruppa også bede om å vurdere om gjeldande regelverk for frifall av setre er hensiktsmessig. Det blir foreslått m.a. følgjande endringar:

- Ei lemping i vilkåra for utvising av seter, slik at det ikkje lenger skal vera eit krav om mjølkeproduksjon.
- Skal bli noko enklare å få byggje om eller ominnreie bygning på seter som det ikkje lenger er behov for til seterformål.
- Ei endring av ordet "seterbrukeren" til "garden setra tilligger" i § 4.
- § 14, om utviding av seterhus eller oppsetting av nytt seterhus på seter som ikkje er i bruk, men som ikkje er fulle i det fri. Det blir foreslått at både Statskog og fjellstyret skal gje samtykke.
- § 16, om behandling av setre fulle i det fri. Blir foreslått eit nytt fjerde punkt om ei moglegheit for å opprette festekontrakt dersom det ikkje er aktuelt å utvise setra til andre eller gje løyve som nemnd i fyrste ledd.
- § 19, om behandling av setre i dei tilfella der seterretter fell bort fordi jordbruksdrifta opphøyrer. Det blir foreslått å innføre eit nytt alternativ, der seterbrukaren kan føre seterhusa over til ein eigar av eigedom med bruksrett, som kan søkje Statskog om tomt.

Vurdering:

Generelt verkar forslag til endringar i seterforskrifta fornuftige i forhold til "tida og tilhøva", både når det gjeld vilkår for utvising av seter, ombygging av bygningar på seter, og alternativ i behandling av seter fulle i det fri eller frifall ved opphøyr i jordbruksdrifta. Saka blir lagt fram utan innstilling.

Adresse	Telefon	Telefaks	Bankgiro	E-post
Postboks 16 2684 VÅGÅ	61 29 37 37	61 29 37 38	2120.07.25376	finndalen@fjellstyrene.no

Vedtak:

Samrøystes:

Fjellstyret meiner generelt at fleire av forslaga til endringar i forskrift om seter og tilleggsjord i statsallmenningane er fornuftige sett i forhold til "tida og tilhøva". Fjellstyret har elles følgjande merknader:

- Til § 4 meiner fjellstyret at det ved småskala turistmessig utnytting av seter, vert setra definert halde i hevd ved at setra er inngjerda og beita utan krav om at det er beita av eigne dyr.
- I § 22 må siste setning i fyrste avsnitt takast ut. Fjellstyret meiner ein ikkje kan ta avgift, men bli behandla slik det har vore gjort tidlegare i samsvar med rundskriv MA 24/85. Dette vert også samstilt med løyve til å ha husa ståande til fritidsformål utan vederlag etter § 16. Kven skulle så ha avgifta, er det grunneigarfondet eller fjellstyret?

Rett utskrift. Går til:

Landbruks- og matdepartementet
Norges Fjellstyresamband

Vågåmo, 25.10.06

Knut Øyjordet (e.f)

Adresse	Telefon	Telefaks	Bankgiro	E-post
Postboks 16 2684 VÅGÅ	61 29 37 37	61 29 37 38	2120.07.25376	finndalen@fjellstyrene.no

MØTEBOK FOR DOVRE FJELLSTYRE

MØTE 27. september 2006

Sak 18 /2006

Ark.nr.:

Saksbehandler: Asgeir Myhrmoen

Særutskrift: NFS

Høring – Seterforskriften med merknader.

Saksbehandlers utredning:

Sakspapirer:

Høring av forskrift med merknader.

a) Saksopplysninger:

Forskrift om seter og tilleggsjord m. m. i statsallmenningene, og praksis mht utvisning av seter, foreslås endret. Forskriften med merknader er nå på høring.

Tidligere har fjellstyret kommet med kommentarer til seterforskriften, og evt. endringer som burde komme med i endringen av forskriften, bla. med hensyn til *"tida og tilhøve"*.

Endringsforslagene med kommentarer er utarbeidet av en arbeidsgruppe bestående av medlemmer fra Fjellstyresambandet, Statskog SF og Statens landbruksforvaltning.

Arbeidsgruppa har gjennomgått enkelte bestemmelser i forskriften med sikte på å lage et regelverk som bedre legger til rette for en kombinasjon av jordbruksmessig og småskalamessig utnytting av setrene i st.allm. Arbeidsgruppa har også vurdert om gjeldene regelverk for frifall av setrer er hensiktsmessig.

På enkelte punkt har gruppa ikke sett det nødvendig med forskriftsendringer, men endringer i den praksis som er ført. Dette gjelder bl.a. seterforskriftens § 1, der det foreslås en lemping på kravet om melkeproduksjon ved utvisning av seter, og at andre hensyn vektlegges, herunder småskala turistmessig utnytting, utleiehusvære, bespising osv.

Det ligger også inne i forslaget til endringer at det bør bli noe enklere å få bygge om eller ominnrede bygninger på seter som det ikke lenger er behov for til seterformål.

Seterforskriftens § 13 omhandler dette, og merknadene som er tenkt forandra her er viktige i forhold til *"tida og tilhøve"*. Her kan det i tillegg til tillatelse fra fjellstyre være nødvendig med søknad og tillatelse fra andre myndigheter som kommunale plan og bygningsmyndigheter, landbruksmyndigheter og kulturmyndigheter.

Dette vil sette større krav til at fjellstyre fører tilsyn med all bygging på setrene, og kontrollerer at dette fåregår i samsvar med forutsetninger fjellstyre har fastsatt i godkjente planer, treffe nødvendige vedtak, og sette vedtakene ut i livet.

Det er også vert å merke seg seterforskriftens § 23 som omhandler bestemmelsen om hus til annen beitebruk enn setring. Her er det viktig å ha klare regler og forskrifter om tillatelse til utvisning av seter, kontra nødvendig husvære for tilsyn med dyr på beite.

MØTEBOK FOR DOVRE FJELLSTYRE
MØTE 27. september 2006

Saksbehandlers innstilling:

Dovre Fjellstyre ser det som positivt, og nødvendig, at seterforskriften blir gjennomgått, og tilpasset dagens behov.

Fjellstyret støtter de forslag til endringer som er gjort. Seterforskriftets § 1 og § 13 er sentrale paragrafer i forskriften, og merknadene som er foreslått her, synes å være tilpasset "*tida og tilhøva*".

Utfordringa blir å tilpasse nye momenter i gammel tradisjonell seterdrift, med gamle verneverdige bygninger osv. Å finne en felles praksis for de som skal behandle slike saker blir en utfordring.

VEDTAK:

Enstemmig som saksbehandlers innstilling.

Rett utskrift:

Dombås 29. november 2006

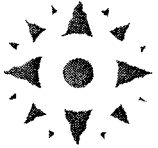
Asgeir Myhrmoen

Postadresse: Landbrukshuset,
7760 SNÅSA
Besøksadresse: Landbrukshuset
Org.nr.: 971 388 285
Telefon: 74 12 74 48
Telefaks: 74 12 74 49
E-mailadr: snasa @ fjellstyrene.no
Hjemmeside: www.fjellstyrene.no/snasa

Medlem av

NORGES FJELLSTYRESAMBAND

Dato: 06.10.06.

UTSKRIFT FRA SNÅSA FJELLSTYRE SIN MØTEPROTOKOLL

År 2006 den 03.10. ble det holdt møte i Snåsa fjellstyre. Møte ble holdt på Landbrukshuset. Disse møtte: Erik Landsem, Odd Harald Austli, Steinar Gaundal og Helena Gravbrøt. Hanne-Lena Wilkds hadde meldt avbud og vararepresentant Jøran Jåma, hadde ikke anledning til å møte.

Fra oppsynet møtte Oddvar Åsvoll, Ola Vedal og Folke Andersson.
Møte varte fra kl 19.00 til 22.00.

Sak 55/06.

Revisjon av Seterforskriften.

Snåsa fjellstyre har fått oversendt forslag til revisjon av Seterforskriften til høring. Høringsforslaget er utsendt fra Landbruks- og Matepartementet, med høringsfrist innen 01.11.06. Fjellstyrenes uttalelse skal sendes via Norges Fjellstyresamband.

Til gjennomgang av Seterforskriften hadde LMD satt ned en arbeidsgruppe bestående av 3 representanter fra Statskog Sør-Norge, 3 representanter fra Norges Fjellstyresamband og 1 representant fra Statens Landbruksforvaltning. Statskog hadde lederen og sekretæren i arbeidsgruppa. Arbeidsgruppa sin rapport var vedlagt høringen

LMD har så på bakgrunn av arbeidsgruppa sin rapport kommentert arbeidsgruppa konklusjoner, og lagt til grunn arbeidsgruppa uttalelser til ny forskrift.

Som det fremgår av forslaget har LMD funnet at det er ikke nødvendig med nye paragrafer, men en tilføyelse, eller stryking, av visse bestemmelser i eksisterende forskrift.

I tillegg til endring av paragrafene har LMD gitt **Merknader** til paragrafene. Dette oppfattes som en tolkning av forskriftene og er av svært vesentlig betydning.

Vedtak:

Snåsa fjellstyre ser en gjennomgang av Seterforskriften som nødvendig, og er glad for at LMD har satt i gang dette arbeidet.

Gjennom tidene har setring, beitebruk og utmarksslått vært av stor betydning for almenningsbygdene. Men almenningsbruken og produksjonen i husdyrbruket har endret seg slik at nye former har vært og er på veg inn. Fjellovens bestemmelser om almenningsrettene er derfor av meget stor betydning, og særlig at rettene følger med i tida og tilhøva.

Dagens landbrukspolitikk legger også opp til at det må tas i bruk nye driftsformer i jordbruket med andre driftsformer, blant annet med reiseliv og nisjeproduksjon.

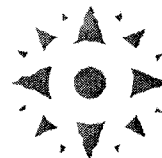
Seterforskriften må derfor gis en utforming og en tolkning slik at bruken og verdien kommer almenningsbygdene til gode.

Snåsa fjellstyre støtter derfor de endringer som er foretatt i Steterforskriften så langt.

Særlig viktig er den tolkning som er lagt til paragrafene i form av merknader. Disse merknader må følge paragrafene i ny forskrifter som kommentarer, slik at det gis mulighet til lik tolkning i saker som kommer opp under Seterforskriften.

Rett utskrift:

F. Andersson

NFS
Stortingsgt. 30
0161 OSLO

Vestre Gausdal 12.10.06
Ark: 016.2

UTSKRIFT AV MØTEBOK FOR GAUSDAL FJELLSTYRE I MØTE 10.10.2006.

Sak 44.10.2006: Endringer i forskrift om seter og tilleggsjord i statsallmenningene – høring av forskrift med merknader.

Saksdokumenter: Endringer i forskrift om seter og tilleggsjord i statsallmenningene – høring av forskrift med merknader. Datert 08.06.2006, mottatt fjellstyrekontoret 12.06.2006.

Saksbehandles

Merknader: Endringer i forskrift om seter og tilleggsjord i statsallmenningene – høring av forskrift med merknader ble sendt ut til fjellstyremedlemmene i juni 2006, med noe sæterbefaring i ”beina” og vurderinger i hode vil en nå være i stand til å vurdere endringene på en god måte.

Vedtak: Gausdal fjellstyre synes de nye forslagene til endring av sæterforskriften virker greie, men vil presisere at det må komme tydelig fram at ved opprettelse av festekontrakt på seterhus, skal gard og seterhus være udelelig. Dette ved at feste blir liggende som en grunnbokshjemmel på den bruksberettigedes gards og bruksnummer.

Rett utskrift bekreftes

Med hilsen

Gausdal Fjellstyre

Kjølvs Ø. Falklev

Daglig leder

BUDAL-,SINGSÅS-, OG SOKNEDAL FJELLSTYRER

7290 Støren

Tlf 72431820 Mob. 99554891

E-post; fjellstyrene.busiso@c2inet.no

Hjemmesider; www.fjellstyrene.no/busiso

Høring

Forskrift om seter og tilleggsjord...

Fjellstyrene har behandlet høringsbrevet som gjelder seterforskriften og har følgende kommentarer til denne;

Ny seterforskrift bør hete:

Forskrift om seter, tilleggsjord og andre jordbrukstilknyttede rettigheter.

Begrunnelse: Det er viktig å kunne definere omfanget av allm. så romslig at den kan oppfylle fjellovens formuleringer om at retten til enhver tid skal kunne utnyttes rasjonelt og i samsvar med "tida og tilhøva". Det vil si at den må kunne utøves i henhold til den enhver tid gjeldende jordbrukspolitikk hva innbefattes av aktuelle driftsformer og aktiviteter knyttet til virksomheten på det enkelte bruk. Ikke minst for å kunne utnytte nye økonomiske tilskudd og økonomiske virkemidler innenfor næringen. Hvis ikke vil fjellbygder med mye av sine ressurser i allmenningen kunne sakke akterut i forhold til å kunne utvikle virksomhet og skaffe seg inntekt i forhold til andre brukere og bygder. En vil da kunne få et A-lag og et B-lag av jordbrukere. Et slikt innhold i allmenningsretten vil overføre forvaltningsmyndighet fra Statskog til fjellstyret, og grunnlaget for at Statskog kan påberope seg rett til å kreve leie eller festeavgift for nødvendige bygninger og tekniske anlegg vil falle bort. Som eksempel kan nevnes fellesfjøs, felles gjødselkum, mikrokraftverk etc. (Oppramsingen er bare ment som eksempel.)

Tilleggsjord; Tilleggsjord er en allmenningsrett, og det skal kun betales for eventuell tapt skogproduksjon, og skal utvises av fjellstyret.

Videre må den inn en endring som gjør at tilleggsjord som ikke er i bruk kan tas tilbake og vises ut til andre som kan dokumentere behov for det.

En har erfaring med at tilleggsjord som ikke brukes, men som er kontraktsfestet, ikke kan vises ut til andre. Det fører til at det må tas i bruk nye utmarksarealer som i utgangspunktet kunne ha vært spart.

-

Fjellstyrene ønsker en presisering av hva som ligger i begrepet "i bruk." Er høsting: "i bruk"?

PGR. 3;

I paragraf 3 vises det til jordbruker uten beiterett. Det samsvarer ikke med pgr. 1 hvor det står *med beiterett*. Dette er for uklart og må presiseres nærmere.

PGR 4; Også her bør det inn en presisering. (Hva med *salg* av høy/gras? Hvordan skal pgr. tolkes i slike tilfeller?) En går vel ut fra at det skal gå til egne dyr på bruket?)

PGR. 22:

Husene på setervoll hører til vollen og utleie av hus må ikke komme innunder en ordning hvor det må betales særskilt avgift for dette.

Støren 26.10.2006

Med hilsen

For Budal-,Singsås-, og Soknedal fjellstyrer

Trond Are Berge

Daglig leder/ Fjelloppsyn

Vedlegg

Lom fjellstyre

Møtebok

Sak nr.:	45/2006	Arkiv nr.:	335.0	Møtedato:	25.10.2006
Saksbehandlar:	Odd Repp				

HØYRINGSSAK.**FORSLAG TIL ENDRINGAR I FORSKRIFT OM SETER OG TILLEGGSJORD I STATSALLMENNINGANE.**

Sakspapir:

- Høyringsdokument.

Saksutgreiing:

Med brev dagsett den 8.6.2006 har Landbruks- og matdepartementet sendt ut eit forslag til endringar i Forskrift om seter og tilleggsjord m.m. i statsallmenning, med kommentarar.

Utkastet til endringar er laga av ei arbeidsgruppe sett saman av medlemmer frå Fjellstyresambandet, Statskog SF og Statens landbruksforvaltning. I brevet frå LMD skriv dei dette om gruppa sine oppgaver:

" Departementet ga arbeidsgruppen i oppdrag å gjennomgå enkelte bestemmelser i forskriften bl.a. med sikte på å lage et regelverk som bedre legger til rette for en kombinasjon av jordbruksmessig og småskala turistmessig utnytting av setrene i statsallmenningene. Videre ba departementet om at en vurdering av reglene for ombygging og omdisponering av bygning på seter i de tilfellene der det ikke er aktuelt med utvidet næringsmessig utnytting. I tillegg ble arbeidsgruppen også bedt om å vurdere om gjeldende regelverk for frifall av setre er hensiktsmessig."

Departementet har alt vesentleg fylgt tilrådingane frå gruppa og gjort dei nødvendige endringane i forslaget til den nye forskrifta. På enkelte punkt har ikkje departementet funne det nødvendig med endring i sjølve forskrifta, men endringar i den praksisen som er ført. Dette gjeld blant anna i høve til utvisning av seter, der arbeidsgruppa har foreslege at det vert lempa på kravet til mjølkeproduksjon. Departementet legg opp til at det i rundskrivet med merknader til § 1 i forskrifta, som omhandlar søknader om utvisning av seter i statsallmenning, vert forklart korleis reglane i framtida skal forståast og praktiserast.

Departementet sine kommentarar til dei endringane som elles er foreslege, er samanfatta i strekpunkt i høyringsdokumenta.

Fjellstyret sine til merknader til forskriftene:

Den foreslegne endra praksis i høve til utvisning av seter, er ei nødvendig tilpassing til nye og endra driftsformer i landbruket. Dei nye kommentarane til paragrafen (§1) beskriv godt kva som skal leggjast til grunn i vurderingane av søknadene.

Merknader til dei ymse strekpunkta:

- Strekpkt. 1, vedr. § 3: Ingen merknad.
- Strekpkt. 2, vedr. § 4: Ingen merknad.

- Strekpkt. 3, vedr. § 6: Ingen merknad.
- Strekpkt. 4, vedr. § 14: Ingen merknad.
- Strekpkt. 5, vedr. § 16: Den foreslegne endringa om at fjellstyret kan vise den tidlegare seterbrukaren til på visse vilkår å søkje Statskog om feste av tomt for seterhusa er ny. Det er vanskeleg å sjå kor stor aktualitet denne nye bestemmelsen vil få. Eit avgiftsfritt feste knytt til gardseigedomen vil i dei fleste tilfella vera mest aktuelt, der husa ikkje vert overført til andre eller kravd fjerna.

Arbeidsgruppa har peikt på at denne løysinga bør koma med som ei siste løysing for seterhus som er verna som kulturminne. Det vil lette sakbehandlinga og tolkinga av forskriftene om det i merknadene til forskrifta uttrykkjeleg vert presisert i kva for tilfelle denne løysinga skal kunne tillatast.

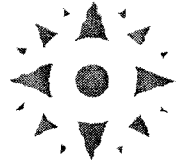
- Strekpkt. 6, vedr. § 19: Ingen merknad.
- Strekpkt. 7, vedr. § 22: Setninga om at det skal opprettast særskild avtale om avgift må sløyfast.

Ei problemstilling som vil bli relevant ved å opne for ei turistmessig utnytting av setrene, er kva tid ei seter går over frå å vera ei seter med basis i landbruksdrift, til å bli ei turistbasert verksemd. Dette vert ein vanskeleg balansegang. Innblanding av turistverksemd i aktive seterområde kan vidare lett bli konfliktskytt, viss turismen vert utvikla for langt.

Samrøystes.

Utskrift går til:

- Norges fjellstyresamband, Stortingsgt. 30, 0161 Oslo – som e-post.

NFS

Folldal 29.11.06,

Høring seterforskriften.

Fjellstyret behandlet høring på forskriften i møte 26.10.

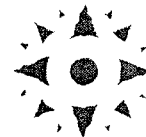
Uttalelse:

Fjellstyret ser positivt på at begrepet "tida og tilhøva" kommer inn i deler av forskriften. Samtidig ser fjellstyret at dette medfører utfordringer rundt forvaltningen av seterbruken i statsalmenningen.

For Folldal statsalmenning som dekkes av ulike verneområder hvor villrein og kulturlandskap er sentrale i verneformål, vil en tillempling av "tida og tilhøva" kunne komme i konflikt med dette Andre myndigheter med sine planer legger også dette til grunn for forvaltningen. Dette gjør at fjellstyret må foreta avveininger ifh til Fjellogen § 3 og andre interesser.

Med hilsen
Folldal Fjellstyre

Odd Enget
Fjelloppevise/sek.

SAK NR: 42/2006
SAKSBEHANDLER: Reidar Gran
Arkivnr.:

MØTEDATO: 30.10.2006
MØTESTED: Fjellstyrekontoret

SIGN: *R. Gran*

Utskrift til:
Statskog
Norges fjellstyresamband
Øystre Slidre kommune

Vedlegg:
Høringsbrev og forslag til forskrift

Endring av forskrift om seter og tilleggsjord i statsallmenningene – Høring av forskrift med merknader.

Fjellstyret har i brev 8.6.2006 fra Landbruks- og Matdepartementet, mottatt forslag til endring av forskrift om seter og tilleggsjord i statsallmenningene, med merknader. Uttalelse skal sendes Norges fjellstyresamband for oppsummering, innen 1. november 2006.

Departementet skriver bl.a. i sitt høringsbrev:

”Endringsforslagene og kommentarene bygger i det alt vesentlige på en innstilling fra en arbeidsgruppe bestående av medlemmer fra Fjellstyresambandet, Statskog SF og Statens landbruksforvaltning. Departementet ga arbeidsgruppen i oppdrag å gjennomgå enkelte bestemmelser i forskriften bl.a. med sikte på å lage et regelverk som bedre legger til rette for en kombinasjon av jordbruksmessig og småskala turistmessig utnytting av setrene i statsallmenningene. Videre ba departementet om en vurdering av reglene for ombygging og omdisponering av bygning på seter i de tilfelle der det ikke er aktuelt med utvidet næringsmessig utnytting. I tillegg ble arbeidsgruppen også bedt om å vurdere om gjeldende regelverk for frifall av setre er hensiktsmessig.”

Reidar Gran var med i arbeidsgruppen som representant for fjellstyresambandet.

Fjellstyresambandet sendte ut en intern høring 19.12.2002, til alle fjellstyrene der det ble bedt om synspunkter på de problemstillingene departementet beskrev i sitt mandat til arbeidsgruppa, og om det var behov for andre endringer av forskriften. Øystre Slidre fjellstyre ga uttale til dette i sak 6/2003.

Det foreslås endringer av følgende § i forskriften: §§ 3, 4, 6, 14, 16, 19, og 22. I tillegg foreslås endringer i praktiseringen av § 1 (lempning i kravet om mjølkeproduksjon ved utvisning av støl).

- Endring av praktisering av gjeldene § 1, slik at det lempes på kravet om mjølkeproduksjon. Dette er en prinsipiell endring av etablert praksis. Det har ikke vært tradisjon for å vise ut støl for annet formål enn å produsere mjølk. Nå åpnes det for å vise ut støl til gårdsbruk med ammekyr i kombinasjon med småskala turisme. Det er fortsatt fjellstyret som skal avgjøre slike søknader, og søker må dokumentere et behov for utvisning av støl.
- § 3. En mindre endring av ordlyden. § 4: En endring fra ”seterbrukeren” til ” garden setra tilligger”. § 6: Endring i forhold til bortfall av bestemmelser i skogbrukslovgivningen.
- § 14: Foreslås endret til at både Statskog og fjellstyret gir samtykke til oppsetting av hus på støl som ikke er i bruk. I gjeldende forskrift er det Statskog som avgjør etter uttale fra fjellstyret.
- § 16: I tredje ledd står det: § 20 i denne forskrifta gjeld tilsvarande for løyve etter første stykket. Siste del er nytt og er etter min vurdering feil. § 20 skal gjelde for både for erklæring (løyve) og om det opprettes festekontrakt. Dette vises det også til i kommentaren. Tillegget i tredje ledd må tas ut.

Det opprettes videre en mulighet for stølseier å søke Statskog om oppretting av feste for tomt til husa. Nytt er også at fjellstyret gjør vedtak om at husa skal fjernes om verken utvisning, erklæring (løyve), eller feste er aktuelt.

- § 17 har ingen endringer. Men i kommentaren er det tatt med en viktig avklaring om tinglysing, bl.a. på gardens grunnbokblad. Uavklart forhold omkring dette spørsmål har ført til at saker vedrørende erklæring har blitt liggende uten å bli opprettet.
- § 19: Har fått et nytt punkt b: "At setereier kan føre seterhusa over til en eigar av eigedom med bruksrett, som kan søkje Statskog om feste av tomt for seterhusa." Dette tillegget er prioritert foran mulighet for vanlig fritidsfeste, og har sin bakgrunn i at det er bedre å knytte bebyggelsen på en bortfalt støl, til et gårdsbruk, som alternativ til et omsettelig feste.
- § 22 har fått en klargjørende endring i teksten.

Kommentarer og presiseringer til hver enkelt paragraf er en positiv forbedring.

Vedtak:

Fjellstyret vedtar de vurderinger som er gjort ovenfor, til sin uttale til "endring i forskrift om seter og tilleggsjord m.m. i statsallmenning".

Enstemmig.